

SYYSKUU
9/2010

SISÄLTÖ

.....
KESÄSTÄ SYKSYYN
.....
JUKOLAUTA,
OLLAAN TAKAPAJULLA !
.....

Voi ITKU...

.....
YLISJÄRVEN
KARTOITUS 2009
.....
SIRKKA LIISA
MATTILAN MUISTOLLE
.....
TAPAHTUMIA
VILJAMENSAARESSA
.....

GALLIALAINEN ILTA

.....
KIVAA,
KOULU ALKOI!
.....

KIITOS ILMOITTAJILLE,
ILMAN TEITÄ TÄMÄ LEHTI EI VOISI
ILMESTYÄ TÄSSÄ LAAJUUDESSA.

.....
TILAA KYLÄLEHTI
LAHJAKSI TUTTAVALLES!
.....

Putkilahden *Kylälehti*

Putkilahden kylälehti myös internetissä:
www.putkilahti.net

Perustettu 1993.
Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Kylän paras tiedottaja.

Irtonumero
2,00 euroa

Kuva: Johanna Marttinen

AUNE TURUNEN, PÄÄTOIMITTAJA

KESÄSTÄ SYKSYYN

Harvinaisen kuuman kesän jälkeen syksyinen viileys tuntuu hyvältä. Pitkäaikaiset helteet ottivat voimille ja väsyttivät niin vanhempaa kuin nuorempaakin väkeä. Kuluneen kesän aikana olemme saattaneet haudan lepoon useita kylämme kanta-asukkaita, ihmisiä, joiden koko elämänsä on eletty tässä kylässä, sen tutuissa maisemissa. Kukin heistä on jättänyt mielimme kauniin muiston. Kaipauksen tuntein muistelemme poisnukkuneita kyläläisiämme.

Kesäkauden aikana surujen rinnalla on koettu myös iloisia hetkiä. Muistojen vakkaan on kertynyt monenlaista täytettä. Mukavia kesämuistoja ovat tarjonneet monet hupaisat tapahtumat ja leikkimieliset kisailut, joita Putkilahdessa on tänä kesänä järjes-

tetty. Kaikilla näillä kokoontumisilla on ollut yksi yhteinen tekijä: tilanteisiin luontevasti sopiva huumori.

Ihmismielelle "huumorin kukkaset" ovat varsin tärkeitä. Näitä kukkasia voi löytää vaikkapa vain seuraamalla ihmisten tapaa puhua. Jo muutamasta kuullusta sanasta voi päätellä, mistä päin puhuja on kotoisin. Kieli on tärkeä osa ihmisen identiteettiä. "Tuuloo vilipoosesti." "Out näköjään ostanna kääretyn aaton." Lehdessämme Väinö Väinöpoika kertoo vähän lisää murteista ja selvittää lisäksi joidenkin sanojen alkuperäisiä merkityksiä.

Putkilahdessa ei ainakaan olla "takapajulla" sen suhteen, ettei tiedettäisi mitään kala-asioista. Jaakko Ahvenainen on tehnyt

tarkan tutkimuksen Ylisjärvestä, sen veden sekä pohjan laadusta, pohjaeläimistöä, kalastosta ja rapukannasta.

Lehtemme on julkaissut viimeaikoina kuvia nuorista perheistä pikkuisine vauvoineen. Nyt lisäämme tätä sarjaa ja toivomme saavamme vauvakuvia jatkossakin. Upeata on kertoa myös, että lastemme kouluasiat ovat hyvässä järjestyksessä ja että nuoria on valmistunut ammatteihinsa.

Talletetaan nyt kulunut kesä kaikinensa muistojen vakkaan ja siirrytään syysaikaan. Mitähän se tuokaan tullessaan?

AUNE TURUNEN

Putkilahden KYLÄLEHTI

(ISSN 1236665X)

PERUSTETTU 1993. ILMESTYY KERRAN KUUSSA.

KUSTANTAJA: PUTKILAHDEN KYLÄSEURA RY

PUHEENJOHTAJA: MARIO MERIVIRTA

SÄHKÖPOSTI: MARIO.MERIVIRTA@GMAIL.COM

OSOITE: VESPUOLENTIE 2027C, 41870 PUTKILAHTI

PUHELIN: (050) 379 7614

PAINOS: 340 KPL

TILAAJIA: 260 (HELMIKUU 2010)

PAINOPIIKKA/ KOPIOIVA KOPIJYVÄ OY, JYVÄSKYLÄ

KYLÄLEHDEN KEHITTÄMINEN

KYLÄLEHDEN YHTEYSHENKILÖT OTTAVAT VASTAAN

EHDOTUKSIA LEHDEN KEHITTÄMISEKSI. HEILLE VOI

TARJOTA MYÖS AINEISTOA JULKAISTAVAKSI. YHTEYSHEN-

KILÖLUETTELO OIKEALLA.

TILAUSHINNAT 1. 1. 2010 ALKAEN

PERUSHINTA EUROA 21.00/12 NUMEROA

KESTOTILAUSALENNUS EUROA 3,00 / VUOSI

SUOMEN ULKOPUOLELLE LISÄHINTA EUROA 3,00/VUOSI

IRTONUMEROT EUROA 2,00.

ILMOITUSHINNAT 1. 1. 2010 ALKAEN

PERUSHINTA 0,13 €/PALSTAMM.

TOISTUVA ILMOITUS 0,10 €/PALSTAMM

TAKAKANNEN VÄRI-ILMOITUSLISÄ 0,05 €/PALSTAMM

KANNEN VÄRI-ILMOITUS 0,50 €/MM (140 MM LEVEYS)

ILMOITUKSESTA LASKUTETAAN VÄHINTÄÄN 20 €

YHDISTYSTOIMINTA SOPIMUKSEN MUKAAN

PUTKILAHDEN UUTISIA INTERNETISSÄ:

<http://www.putkilahti.net/>

PÄÄTOIMITTAJA:

AUNE TURUNEN P. (050) 464 3683

VESPUOLENTIE 1568, 41800 KORPILAHTI

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

MUU TOIMITUSKUNTA:

VALTO KOSKINEN, TAITTO P. (050) 563 7344

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

ESKO PERTTULA, ILMOITUKSET P. (0400) 762211

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

Uudet tilaukset:

YLLÄ MAINITUT YHTEYSHENKILÖT

AINEISTOPÄIVÄMÄÄRÄ:

ILMESTYMIKKUKAUDEN ENSIMMÄINEN PÄIVÄ

Asunto vuokrattavana

Putkilahden kyläseura ry tarjoaa
vuokralle Sinisen koulun päätyhuoneiston

70 m², 2 h+keittiö+kh+parvi

Huoneistossa on sähkölämmitys ja puu-uunit. Sähkö ja vesi laskutetaan kulutuksen mukaan. Kiinteistössä myös sauna, kellari, viljelypalsta ja varastotiloja. Edullinen vuokra, joka sisältää polttopuut. Vapautuu pian. Tiedustelut puh. 0400 647 909/Marja Riikonen

Kyläseuran jäsenmaksut

Putkilahden kyläseura ry on postittanut kaikille nykyisille jäsenilleen 10 euron jäsenmaksulaskut. Kiitämme kaikkia, jotka ovat halunneet jatkaa kyläseuran jäsenyyttään maksamalla jäsenmaksun.

Toivotamme uudet jäsenet tervetulleiksi.

Jäseneksi pääsee ilmoittamalla asiasta Valto Koskiselle sähköpostilla (valto.koskinen(at)putkilahti.net) tai puhelimella (050 563 7344).

Putkilahden kyläseura ry:n tarkoituksena on työskennellä kylän sivistyksellisten, sosiaalisten ja taloudellisten olojen kehittämiseksi sekä viihtyisyyden lisäämiseksi. Kyläseura ylläpitää kylän nettisivuja ja julkaisee Putkilahden kylälehteä.

Jäsenmaksu on pieni, mutta tärkeä kannustus kyläseuran toiminnan turvaamiseksi myös tulevina vuosina. Vuonna 2009 jäsenmaksun maksaneita jäseniä oli 77 kpl.

Kerromme kerran viikossa keskiviikkoisin koko pitäjän uutiset
Tilaa Korpilahti ja lue
PAIKALLISLEHTI
Kokkotie 11 C 17, 41800 Korpilahti
p.040 1977 400, faksi 822 471
toimitus@korpilahtilehti.fi
ilmoitukset@korpilahtilehti.fi
www.korpilahtilehti.fi

Missu Wahlberg

koulutettu hieroja
• kotikäynnit

*ajanvaraus ma-pe 8 -10
p. 040-419 1245
missu.wahlberg@pp.inet.fi*

IDO KYLPYHUONEKALUSTEET

Putket,
pumput,
vesijohtotarvikkeet,
muut LVI-tarvikkeet

Uponor

Myynti ja asennus
Heikki Vilkmán
19910 Tammijärvi
p. (0400) 244 362

orgs

LAHJATAVARA - JA
SUORAMYNTIKAUPPA
AURINGONKUKKA
TAMMIJÄRVELLÄ
OSUUSPANKIN TALOSSA

VEIKKAUS,
KAHVIO JA ASIAMIESPOSTI

TERVETULOA !

AVOINNA:
Ma - Pe 10 - 17
La (kesä) 9 - 13

Kaija Sipilä
Puh. 040 5400 769

Parturi-kampaamo-
Kauneushoitola
HiusAvain

GOLDWELL

Martinpolku 23, Korpilahti puh. (014) 841 300

GOLDWELL
CLOSER TO STYLISTS. CLOSER TO HAIR.

Parturi-Kampaamo
Mirkka Tuominen

Tammijärventie 256
19910 Tammijärvi
puh. 044 5035128
ma-pe 9-17
ilt. ja la sop.muk.

JUKOLAUTA, OLLAAN TAKAPAJULLA !

Tervehdys täältä Miehikkälästä. Tarikka lähettää tervehdyksen entiseen kotikylään Putkilahteen. Onnen toivotukset ja hyvät voinnit uuden vuosikymmenen alkaneelle Sorvalin Aarnelle. Mies kulki jo nuoruudessa niin iässä kuin juoksuradoilla muutaman askeleen edellä. Kun Aune taas kerran kyseli, olisiko muistissani mitään kerrottavaa Putkilahden kylälehteen, totesin itsekseni, että kovin ovat jo lapsuuden muistikuvat vähentyneet. Kun sitten näin Raudun pitäjältä lähtöisin olevan Mikkolan isännän kuvan ja elämänvaiheita kertovan Koskisen Reinon tekstin, tuli mieleen, että ovatko karjalaiset tuoneet omia vaikutteitaan Putkilahden ja Luhangan kantaväestön ihmisten kieleen.

Muistuu mieleen talvisodan aika, kun kotiini Rantalaan tuli Sommeelta, Viipurin läheltä, evakkoja. Opin silloin uusia sanoja: pitskat eli tulitikut, läävä tarkoitti navettaa, jonne lehmät menivät metsästä palattuaan mestalleen eli paikalleen. Sitä en tajunnut, kun siirtolaisemäntä tokaisi: – Mää myyryy ja paa juskat kii. Kesti hetken ennen kuin selvisi, että piti mennä karjakeittiöön ja pistää pellit kiinni. Erimielisyyttä evakkojen kanssa oli myös tuima-sanasta. Kun Rantalassa tuima lihakeitto oli varsin suolaista, siirtolaisista tuima oli suolatonta.

Tultuani aikoinaan Miehikkälään, kaakkoismurteiden alueelle, ilmaantui täällä uusia murre sanoja, jotka olivat enimmäkseen saapuneet idän suunnalta. Ovatko Putkilahdessa tuttuja mm. seuraavat sanat: holotna, kalenat, koussikka, lahankka, sarain, setakka, sulain, tarikka, mennä oljamiin, pyterä, suuvain, tokinainen, teleskat.

Olivatko esimerkiksi Sorvalin Aarnen lapsuudessa kyseiset sanat käytössä.

Kerronpa myöhemmin, mitä itse kukin sana tarkoitti.

Syvennyn tässä välillä kielihistoriamme joidenkin sanojen alkuperäisempään merkitykseen tutkimalla Veijo Meren kirjaa 'Sanojen synty', sekä Lauri Hakulisen kielihistorialliseen aineistoon. Kun joku on takapajulla, jää jälkeen muista, tarkoitti alun perin reen takapajulla istuvaa, joka ei nähnyt eteenpäin. Juko taas tarkoitti kansankielessä reen keulapajua ja jukolauta reen etulautaa, joskin siitä on tullut kirosana. Jos joku oli pahas-pätkähässä tai pääsi pätkähästä, tarkoitti alkujaan suksen jalansijan kanssa temppuilua. Joutua kiikkiin tai olla kiikkissä juontaa alkunsa sanasta kiikki. Se oli köydenpätkällä orteen kiinnitetty puukalikka, johon teuras-tettu eläin koivistaan ripustetaan nylkemisen ajaksi. Meillä kotona eläin ripustettiin nylkemisen ajaksi kinnerpuuhun. Jouduin kerran kansakoulusta potkukelkalla palatessani Heposalmissa pahaan pulaan. Pula tarkoitti alkuaan itsestään syntynyttä avantoa. Puto-sin näet ohuen jään läpi avantoon. Onneksi kelkka jäi jään päälle ja sain vedettyä itseni ylös ja pääsin kelkan jalaksille saappaat ja housut likomärkinä. Mieltäni vaivaa asia, ettei Aunen pyynnöstä huolimatta ole tullut kirjoitettua Putkilahden kylälehteen. Vaivata-sanalla on alun perin vaivattu voita eli sotkettu vastakirnutusta voista kirnupiimää erilleen. Vielä nykyisinkin vaivataan savea, sisuksiani vaivaa, vaivaapas sitä nyt kova tau-ti.

Sanasta mulkku saattaa joku punastua ja käsittää asian väärin. Sanan alkuperäinen merkitys merkitsi viron ja liivin kielessä veräjää. Minkälainen veräjä oli yksinkertaisimmillaan? Riuku, joka työnnetään tolpan rei-

kään. Siispä tietäen tämän voitte nyt sanoa toiselle, jossa saattaa olla kovinkin arvosteltavaa, ikään kuin kohteliaammin: – Oletpa kuin veräjän riuku.

Palaan tässä takaisin Miehikkälään, kaakkoismurteiden alueelle. Kerron, mitä tuolla alkupuolella olevat sanat täällä tarkoittavat:

holotna = kylmä, viileä, vilu

kalenat = iltamat, tanssit

koussikka = vesikauha

lahankka = jaloillaan seisova puinen

pyykinpesuastia

setakka = kyytiläinen

sarain = iso, sisäänajettava lato

sulain = eteisessä oleva ruokakomero

tarikka = vanha ukko

pyterä = samea, sekava

suuvain = mustikan kukka

mennä oljamiin tarkoitti nuorikon

tai vaimon vierailua entisessä kodissaan

tokinainen = julkea, häpeämätön

teleskat = yksipyöräiset kottikärryt.

Lopuksi palataan sota-aikaan. Hämäläispoika vieraili karjalaisen evakkotyön luona aitassa ja ilta vaihtui yöksi. Vihdoin hämäläispoika napitti vaatteensa ja päätti lähteä kotiin. Tyttö kysäisi; – Mihin sie menet? Poika pysähtyi ovelta, käänsi päänsä ja sanoi: – Anna olla siellä. Poika näet käsitti kysymyksen: – Mihis siemenet? Ja arvatenkin asioistaan vastaavana kenties tulevana perheen huoltajana vastasi niin kuin sanoi.

VÄINÖ VÄINÖNPOIKA

Oppilaitoksista valmistuneita

Tuomas Koskinen (kuvassa vasemalla)
insinööri, tuotantotekniikka
Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Juho Koskinen
talonrakentaja
Jämsän ammattiopisto

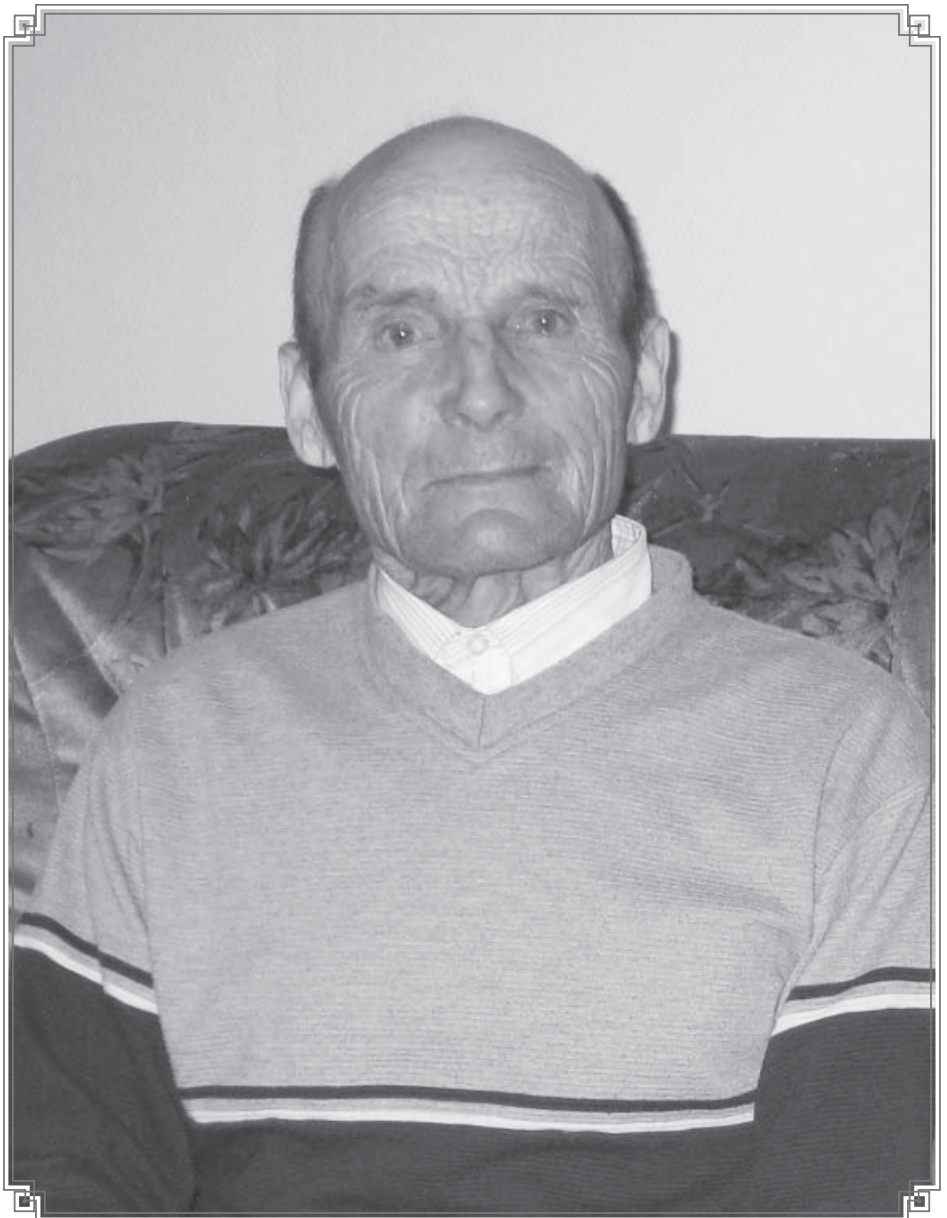
Saara Koskinen
tradenomi, johtaminen ja viestintä
Lahden ammattikorkeakoulu

VOI ITKU...

Voi itku, kuten Viimo tapasi sanoa silloin, kun joku toinen olisi jo sanonut ruman sanan.

Viimo Salo syntyi Kilvensalon saarella Salmensuun saunassa 13.9.1933 ja on elänyt koko elämänsä samalla tilalla. Vaimoonsa Ailiin hän tutustui 60-luvun tansseissa seurantalolla, kun Aili oli tullut tyttöjen kanssa Tammijärven Lepolasta katsomaan putkilahtelaisista pojista koostuvaa yhtyettä. Pojat nähtyään Aili oli ajatellut ottaa rumpalista ukon itselleen ja kaikkihan voivat arvata, että rumpalina soitti Viimo Salo. Sen jälkeen ensimmäisiä tärskyjä sovittiin juhannuksena Korpilahden Tähtiniemeen, johon Aili tuli linja-autolla ja Viimo moottorilla Päijännettä pitkin Salmensuusta suoraan Korpilahdelle. Tämän tanssi-illan jälkeen taivalta on riittänyt yli 40 vuotta.

Viimo ja Aili menivät kihloihin v. 1964 ja häitä vietettiin v. 1965. Aili muutti Salmensuuhun Viimon rakennuttamaan pieneen

mökkiin, joka toimi aluksi heidän kotinaan. Tällä ajalla Aili opetteli soutamaan ja huopaamaan venettä, koska veneestä olisi tulossa yksi työväline. He ovat saaneet kolme lasta, Virpi, Valo ja Vesa ja lapsenlapsiakin on tällä hetkellä viisi. Tämä perhe eli kalastamisella, maataloudella, kotieläimillä ja marjastamisella. Pariskunta tuli useiden vuosikymmenien aikana kaupunkilaisille tutuksi Jyväskylän torilla, missä he myivät kaloja, marjoja, kukkia yms. Viimolta saimme kuulla entisajan kalatoimituksesta Jyväskylään, kun kalat vietiin laivalla Kilvensalmen laiturista ja myöhemmin linja-autolla Putkilahdesta. Kalat olivat vasta iltapäivällä torilla, mutta ei kalanlaadusta kuitenkaan valitettu. Viimon ja Ailin kalasaalis oli torilla jo aamuvarhain ja ehtiköhän kaikki kalat edes kuolla torille tullessaan, kun olivat vasta aamuyöstä pyydetty mukaan.

Päijänteen jäätyminenäkään ei tuonut taukoa kalastamiselle, koska Viimolla oli aina jokin konsti takataskussa siitä, kuinka verkoille päästään, vieläpä rullatuolissa istuessaan oli menossa veneeseen ja viemään Manunsaaren kärkeen verkkoja. Tuota voisi sanoa jo intohimoiseksi kalastukseksi ja Viimolla kalastaminen oli mennyt aivan vereen asti.

Viimolle oli kaikki luontoon liittyvät asiatkin hyvin läheisiä ja hän keksi aina jotain tekemistä, harvoin taisi olla tuvassa tyhjäntoimittajana. Luonnosta hän löysi aina jotain tärkeää ja marjastamassa ollessaan ei paljon itsestään ilmoitellut ennen kuin sato

oli pärekopalla kotiin tuotavana.

Viimo löysi näiltäkin retkiltään sitä luontaista rauhaa, jota ei nykypäivänä ole, koska maailmanmeno menee eteenpäin vauhdilla. Viimo halusi elää päivän kerrallaan ja toivoi saavansa pitää sellaisen terveyden, ettei tarvitsisi muuttaa kotisaaresta pois.

Viimo löysi Ailin kanssa lauluharrastuksen itselleen, josta tuli useita esiintymispyyntöjä erilaisiin tilaisuuksiin. He innostuivat laulamista niin, että tekivät cd-levyjäkin lauluistaan ja näistä me nyt voimme vielä kuulla jälkepäin Viimonkin mahtavaa ja kaunista laulua.

Viimo järjesti nuorempina Putkilahden seurantalolla tansseja ja hyvin usein, kun väki alkoi tanssia, Viimo meni penkille nukkumaan ja nukkuu sen ajan, kun tanssit kestitään ja sitten lähti kotiin. Ailin tultua Viimon elämäkumppaniksi heille tuli tanssimisesta oikein tärkeä liikuntaharrastus. Eipä tainnut olla yhtään tanssilajia, ettei Viimo laittanut jalalla koreasti. Salmensuussakin järjestettiin erilaisia juhlatapahtumia, josta ei laulu ja tanssi puuttunut, ne olivat mieluisia ohjelmanumeroita.

Seurakuntatyötäkään Viimo ei jättänyt, sillä usein vietettiin rantailtaa Salmensuun rannassa. Vieraat kuljetettiin lauttakyydillä ja kestitettiin kahvilla. Perinteisissä rantailloissa oli usein kirkkoherra Timo Iskala ja paljon muuta väkeä ja alttaritauluna oli kaunis rantamaisema ja illat olivat vapaamuotoisia, mutta Viimon ja Ailin laulusta ei jääty osattomaksi näissäkään illoissa. Lisäksi näis-

sä illoissa oli leikkimielisiä kilpailuja. Kesäisinä iltoina vietetyt rantailat olivat monelle ihmiselle muistorikkaita ja vielä nytkin niitä kaivataan, sillä muistot elävät kaikkien sydämissä jälkepäin.

Me kaikki tiedämme, että Viimo on koko elämänsä ajan ollut kansanmies eikä ole ottanut kantaa toisten toiminnoista. Voisimme varmaan todeta, että hän kantoi ilot ja surut yhdessä niiden kanssa, joilla niitä oli. Olisiko meillä kaikilla täällä surutyötä tekeillä paljon opittavia asioita tällaisesta ihmisluonteesta.

Viimo ei ole ollut ”viinamäen- eikä tupakkamäen miehiä” elämänsä aikana, voisimme ehkä puhua ”maitopojasta”, jolle kaikki luonnosta saatu aines oli tärkeää. Me kaikki voimme varmaan muistaa sellaisenkin asian, että Viimo tykkäsi keltaisesta Jaffasta, joskin välillä oli Pepsi Colakin kova sana. Pepsi ajasta tuli vain koeaika ja hän palasi takaisin Jaffaan. Olen itsekin saanut kokea Viimon seurassa, että otetaanko pienet, mutta vain pienet Jaffat ja värikin piti olla keltaista. Tämän vuoksi olen tuonut tänne Jaffa-korit, joista voimme ottaa pullon ja nauttia Viimon muistolle pienet keltaiset.

Toivon Viimon läheisille voimia ja siunasta tämän päivänkin jälkeen.

ENOA MUISTAEN, RIITTA

(Riitta Knuutin puhe Viimo Salon muistojuhlissa Salmensuussa 30.7.2010.)

Ylisjärven kartoitus 2009

- Veden laatu, pohjan laatu, pohjaeläimistö, kalasto ja rapukanta

Turun ammattikorkeakoulun opiskelija Jaakko Ahvenainen on tutkinut Putkilahden kylässä sijaitsevaa ja Päijänteen vesistöön kuuluvaa Ylisjärveä opinnäytetyössään.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Ylisjärven veden laatu, pohjan laatu,

pohjaeläimistö, kalasto ja rapukanta.

Kirjallinen esitys tutkimuksesta löytyy kokonaisuudessaan Putkilahden nettisivuilta *Perustietoja* osastolta. Osoite: <http://www.putkilahti.net/kuva/1009/Opinnaytetyo-2010.pdf>

Hilkka, Jarno, Salla ja Liisa
joulupäivänä 1979

SIRKKA LIISA MATTILAN MUISTOLLE

Kummitätini Sirkka Liisa Mattila syntyi Putkilahdessa 18.10.1920 (k. 17.6.2010) pappani pikkusiskoksi. Tasan 57 vuotta myöhemmin, samaisena lokakuun päivänä putkahdin itse maailmaan. Syntymäpäivän lisäksi meitä tuli yhdistämään se, että vanhempani olivat päättäneet valita Liisan kummiksi, aikuisiksi ystäväkseni elämään.

Liisa asui siskonsa Hilkan kanssa kotini naapuritalossa, Uusi-Mattilassa. Kahden naisen taloudessa he olivat sopineet järjestelystä, jossa kumpikin oli vuorollaan isäntä

ja emäntä, kutakin aina vuoden kerrallaan. Isännän töihin kuului kaikki, mitä tuona aikana miellettiin miesten töiksi, eli lähinnä ulkotyöt. Emäntä taas hoiti lähinnä sisätyöt, kuten leipomisen ja ruuan laitton. Jako tuntui hyvin toimivalta ja reilulta. Riippumatta isännän tai emännän roolista, molemmat sisarukset pukeutuivat aina hameeseen tai leninkiin. Kerran Liisa mm. osti itselleen verkkatakin, johon tietysti kuuluivat myös housut. Takin hän piti itse ja tarpeettomat housut hän antoi äidilleni.

Omia lapsia ei Liisalle eikä myöskään hänen sisarelleen Hilkalle ollut siunaantunut. Kuitenkin he olivat hyvin lapsiystävällisiä ja ottivat meidän perheen lapset mielellään luokseen leikkimään, ja juomaan simaa, maailman parasta simaa, maailman parhaiden omatekemien leivonnaisten kera. Tuota omassa kotona niin harvinaista herkkua, simaa, Liisan ja Hilkan luota löytyi aina. Me lapset olisimmekin viihtyneet naapurissa mielellään vaikka joka päivä.

JUMPPA ALKAA

Naisten kuntojumppa alkaa tiistaina 7.9 klo 19.00. Putkilahden Kylätalolla.

Sisältää alkulämmittelyn, lihaskunto-osuuden ja loppuvenyttelyt. Teemme kokonaisvaltaista kehon harjoittelua, harjoitamme nivelten liikkuvuutta ja ylläpidämme hyvää ryhtiä. Lisäksi pyrimme kehittämään vartalon, ylä- ja alaraajojen lihaksia, rangan liikkuvuutta ja rentoutamme lihaskireyksiä. Ajoittain käytämme apuna välineitä, kuten palloja, käsipainoja ja keppejä.

Sopii kaikentasoisille jumppaajille eikä vaadi aikaisempaa kokemusta. Tervetuloa!

PÄIVI ELFVENGREN, FYSIOTERAPEUTTI

HANKI UUDET JÄTEASTIAT MEILTÄ KOTIIN TOIMITETTUINA

600 ltr

240 ltr

- ◇ JÄTTEENKULJETUS
- ◇ VAIHTOLAVAT
- ◇ LOKAHUOLTO
- ◇ VIEMÄREIDEN AVAUKSET
- ◇ JÄTEHUOLTOTUOTTEIDEN MYYNTI

SIHVARI OY

www.sihvari.fi, info@sihvari

Puh. 010 525 1640

Leikeistä mieleen jäi hyvin Liisan ja Hilkan nimeämä leikki Volvo Markkasesta. Yksi lapsista oli rosvo, joka otettiin kiinni ja suljettiin pihassa olevaan vanhaan navettarakennukseen. Muut vartioivat rakennuksen ympärillä ovia, ettei Markkanen pääsyt pakkoon. Ja Markkasen tehtävä oli yrittää keksiä vartioimaton ovi, mistä livahtaa ulos. Joku kekseliäs älysi käyttää pakoreittinä navetassa olleen ulkovessan istuinreikää. Siinä olikin kaikilla alkuunsa ihmettelemistä ja nauramista. Kaikkein parasta oli se, että Liisa ja Hilka antoivat leikkiä kotonaan leikkejä, mitä omassa kotona vanhemmat eivät olisi antaneet leikkiä. Yksi näistä oli mm. hämähäkin seinin teko tupaan. Otimme käyttöön kaikki talosta löytyvät villalangat ja sidoimme niitä ristiin rastiin huonekalusta ja ovesta toiseen, koko huoneen poikki. Muistini ei niin pitkälle riitä, että muistaisin, kuka nuolangat siivoili ja irrotteli, todennäköisesti kummitätini ja hänen sisarensa. Välillä raaputtelimme ulkorapuista lohkeilevaa maalia, luoden karttakuvioita; uusia maita ja mantereita. Mieleeni ei tule kovinkaan montaa aikuista, joka sallisi lapsille vastaavia leikkejä. Iloa meiltä lapsilta ei puuttunut Liisan ja Hilkan luona.

Liisan ja Hilkan kanssa teimme myös monenlaisia retkiä. Kesällä kävimme pyöräilemässä lähiteillä, talvella hiihtämässä ympäröivillä pelloilla. Vuosi sitten terveyskeskuksen vuodeosastolla ollessaan Liisa hymyssä suin niitä aikoja muisteli ja sitä, kuinka hänen kummityttönsä oli jo pienenä ”ihana mahton hiihtämään”.

Liisa oli myös ahkera lukija. Muistan, miten mukavaa oli pimenevinä syysiltoina mennä lainakirjat kinalossa naapuriin ja odotella yhdessä Liisan kanssa kirjastoauton valojen kajoa. Auto saapui kerran viikossa Uusi-Mattilan tien risteykseen. Odottelimme hämärässä sisällä, ja auton valojen näky-

essä juoksimme kilpaa autolle. Lukeminen olikin Liisalle tärkeä asia aina viimeisiin päiviin asti. Kun hän ei enää itse jaksanut, oli hän onnellinen, kun sukulaiset ja ystävät kävivät hänen luonaan ja lukivat hänelle.

Liisa eli koko elämänsä askeettisesti ja hyvin vähään tyytyen. Monille niin välttämättömät kodinkoneet, kuten jääkaappi, mikroaaltouuni, sähköhella, astianpesukone sekä televisio puuttuivat Uusi-Mattilasta tyystin. Radio sentään löytyi tuvasta. Kahvinkeitintäkään ei Uusi-Mattilassa ollut. Aina vieraiden ilmaantuessa kiiruhti Liisa ensitöikseen eteiseen kahvipannu kolisten. Pian eteisestä alkoikin tupruta herkullinen pannukahvin tuoksu, samalla kun Liisa täytti pöytää monella sortilla itse leipomiaan herkkuja. Vieraanvaraisuutta riitti kaikille. Joulukuusen hän haki itse tuvan nurkkaan joka ikinen joulukuusi. Senkin hän koristeli vaatimattomasti, mutta kauniisti. Jos jouluna hänelle sattui viemään monimutkaisen joulukukka-asetelman, hän pikimmiten riisui siitä turhat kimallukset ja koristukset pois. Yksinkertainen hyasintti oli se kukka, mitä Liisa jouluna rakasti. Sen tuoksu toi Uusi-Mattilaan joulun. Kesän Uusi-Mattilaan toi

ensimmäisenä näsiän kukka, jota seurasivat tuoksuvat kielot.

Ehkä juuri tämä yksinkertainen elämäntapa yhdistettynä vankkaan uskoon oli se voimavara, mikä teki Liisasta tasapainoisen, onnellisen ja lämpimän ihmisen. Hän oli aina aidosti kiinnostunut muiden kuulumisista. Itsestään hän puheli vain kyseltäessä. Muuttuani lukion jälkeen eri puolille Suomea, odotti Liisa aina minua kylään vanhempieni luona ollessani. Hän oli aina kiinnostunut, mitä elämäni milläkin hetkellä kuului. Ei ihme, että tällä perheettömällä naisella oli paljon ystäviä ympärillään viime hetkille asti. Istuin Liisan viimeisenä päivänä hänen vierellään ja pidin häntä kädestä. Hän puristi kättäni heikosti ja viimeisinä sanoinaan kuiskasi minulle: ”Viekää minut taivaan kotiin”. Ja sinne tuo pieni sisukas nainen varmasti pääsikin. Hänen elämäntavoissaan ja arvoissaan oli niin paljon sellaista, mistä nykyajan materialistisen maailman kasvatamat ihmiset voisivat ottaa opikseen. Edes vähän, tehdäkseen tämän päivän maailmasta paremman paikan elää ja olla.

SALLA MATTILA

23.6.2010 syntynyt juhannustyttömmme sai 28.8. nimen Sonja Anna Selina Jokinen. Terveisin onnelliset vanhemmat Marjo Saarinen ja Ville Jokinen sekä isosisko Sanni 2,5 v.

TAPAHTUMIA VILJAMENSAARESSA

Vene kaartaa laituriiin, mutta mitä ihmettä nyt on tekeillä. Toisen mökin rannassa on poliisiskootteri ja lähettyvillä ajelee poliisien moottorivene. Yllättäen poliisivene tulee lähelle laituria.

Hei, mitä on tapahtunut? Kysyn.

– Skootteri sammui, se veti varmaankin ruohoa sisäänsä. Vesi on nyt matalalla, enkä pääse apuun veneellämme. Saisinko lainata soutuvenettä ja laittaa veneen kiinni poijuunne?

Poliisit ovat tulleet Jyväskylästä normaallilla partiointimatkallaan Päijänteelle. Juttelemme tovin, lupaan ensi kerralla keittää kahvitkin, mutta nyt on kiire valmistella mökkiä viikonlopuksi.

Mökille on tulossa tänä viikonloppuna isää poikineen.

Harmi, että poliisit ehtivät lähteä ennen heidän tuloaan.

Minullakaan ei ole lupa viipyä saarella. Haluan kuitenkin nähdä lapsenlapsiani, jotka tulevat Helsingistä, Viidistä, Riihimäeltä, Jyväskylästä ja Muuramesta.

– Tää on miesten juttu, ei tänne naisia

tarvita, tuumaa eräs pojista.

Venerannassa autoista purkautuu poikia vuoden ikäisestä neljännentoista vuotiaiseen, kaikkiaan 15 poikaa ja viisi isää.

Tätä tapahtumaa on odotettu pitkään, oikeastaan jo viime kesän retkestä lähtien. Tämä on yksi kesän huippuhetkestä, retki Papan ja Mummon mökille Viljamensaareen.

Vene joutuu tekemään monta matkaa ennen kuin kaikki pojat tavaroineen ja eväineen on saatu saareen. Suurin osa saapuu jo perjantaina, osa lauantaina muuramelaisten yöpyessä kotonaan.

Pojat kirmaavat saareen kuin laitumelle lasketut varsat.

Mittailaan kuka kukin on, alkaa ankara taisto. Kävyt lentävät, sitten jakaannutaan kahdeksi joukkueeksi, panokset eivät tässä sodassa lopu. Vihdoin taisto taukoaa, syödään iltapalaa ja etsiydytään yöpuulle. Osa nukkuu mökissä, osa saunakammarissa, osa pikkumökissä ja osa teltassa. Kaikille löytyy nukkumapaikka ja pian alueelle laskeutuu hiljaisuus.

Leiriohjelmaan kuuluvat Olympialaiset, jotka alkoivat olympiatulen sytyttämisellä, kilpailtiin pallon, keihään ja frisbeen heitos-

sa ja estejuoksussa. Kaikkia kannustettiin ja autettiin taitojensa mukaisiin suorituksiin. Tarkkuutta ja malttia vaati kottikärryjen työntäminen takaperin. Humoristiset kuulutukset ja kannustukset antoivat lisäpontta suorituksiin. Lopuksi kaikki kilpailijat palkittiin ja suosionsoituksia jaettiin kaikille.

Tanner tömisi ja heinä pöllösi, kun pojat ottivat toisistaan mittaa painimalla.

Joskus tarvittiin apuun erotuomari, kun tunteet liikaa kuumenivat.

Ongellakin käytiin, saalis jäi muutamaaan sinttiin, mutta viimeisenä päivänä Veikka vetäisi järvestä hauen. Siinä oli pienillä ihmetelemistä. Poika perkasi sen itse isompien avustuksella pienenpien seurattessa tarkkana vieressä.

Ruuat syötiin yhdessä ulkona pitkän pöydän ääressä, jonne kaikki hyvin mahtuivat.

Väsyneet, mutta onnelliset pojat lähtivät sunnuntai-iltana kotimatkalle mielessään ensi kesän retki mökille.

”Ja siellä kaikilla oli niin mukavaa, oi jospa oisit saanut olla mukana...”

TEKSTI JA KUVAT KIRSTI KUPARI

Gallian väkeä.

GALLIALAINEN ILTA

Lauantai-iltana 21.8. Simolan villisikatarhalla oltiin jälleen tavallisesta arki- maailmasta poikkeavissa tunnelmissa - ei tosin Kyöpelinvuorella kuten jo perinteeksi muodostuneessa pääsiäistäpahtumassa, vaan Asterix-sarjakuvista tutussa pienessä gallialaisessa kylässä. Paikalla seikkailivatkin itseoikeutetusti Asterix ja Obelix sekä melkoinen joukko muita sarjakuvista lainattuja tai mukailtuja hahmoja. Pääasiassa nämä toinen toistaan upeammin pukeutuneet gallialaiset olivat ahkeria putkilahtelaisia talkoolaisia, mutta myös muutama yleisön edustaja oli ottanut illan teeman huomioon asuvalinnsa-

saan.

Illan ohjelman aloitti kyläpäällikön vaimo Tarja Simola toivottamalla vierailijat tervetulleeksi, sitten siirryttiin voimailulajeihin.

Erkkolan pihapiirissä kisattiin eukonkannossa, hirrenheitossa ja pussitappelussa, jossa tarkoituksena oli pudottaa vastustaja kapealta hirreltä pussilla mätkimällä. Jokaiselle osanottajalle myönnettiin kunniakirja osallistumisesta, lajinsa voittajat palkittiin lisäksi villisianlihalla.

Voimailulajit varmastikin herättivät ruokahalun sekä osallistujissa että yleisössä, sillä

niiden jälkeen kotoaan kiemurteli pitkä illallisjono nauttimaan villisikarosvopaistia sekä muita herkkuja.

Samoihin aikoihin paikalle saapui myös taistelusta palannut Trubadurix eli Harri Marstio, joka viihdytti yleisöä musisoinnillaan kahteen otteeseen. Tanssittiinpa pihassa jopa piirissä Trubadurixin tahtiin.

Elokuisen illan hämärtyessä ja viileessä tapahtumien keskipiste siirtyi villisikatarhalla Voitto-baariin, joka oli kuuleman mukaan tupaten täynnä talkoolaiden vasta tehdessä lähtöä tarhalta.

Trubadurix esiintyi myös baarilla, millä oli epäilemättä tekemistä asian kanssa.

Tarja Simola kehui tapahtumaa onnistuneeksi, yleisöä oli kiitettävästi ja se vaikutti viihtyvän, ja aiemmin ennustettu sadekin jätti gallialaisen illan väliin. Emäntä lupaili vastaavaa tapahtumaa myös ensi vuodeksi.

TEKSTI JA KUVAT SILJA OJANEN

Seppä ja kyläpäällikön vaimo

ottavat toisistaan mittaa pussitappelussa.

KIVAA, KOULU ALKOI!

Tammijärven koulussa oli vipinää pihassa, kun keskiviikkona 11.8 pyörähti uusi lukuvuosi käyntiin. Jo toisilleen tutut oppilaat jutustelivat ja leikkivät pihassa, aivan kuin koko kesälomaa ei olisi ollutkaan. Uudet, pienet esikoululaiset seisoskelivat pihalla suuret reput selässään. Moni haettiin rohkeasti leikkiin mukaan. Näky oli niin tuttu ja kotoisa, että itsellenikin oli hurjan hyvä mieli. Ihanaa, kun alkaa taas normaali arki!

Lukuvuonna 2010-2011 Tammijärven koulussa on yhteensä 61 oppilasta, joista 10 on esikoululaisia. Eskareista yksi on putkilahtelainen. Kummasti eskareita aina putkahtaa joka syksy aloittamaan koulutietänsä. Esikoululaisten opettajana toimii tänäkin vuonna luhankalainen Ulla Kiviniemi. Eskarissa opetellaan toimimaan yhdessä, kuuntelemaan aikuisen ohjeita ja tietysti leikkimään yhdessä! Leikki on lapsen työtä. Sen ohella opitaankin paljon yhteiselon perusasioita. 1. luokkaa opettaa koulumme uusi johtaja, rehtori Leila Qvist-Pettersson. Jyväskyläläinen opettaja onkin monelle tuttu muutaman vuoden takaa, jolloin hän toimi koulussamme opettajan tehtävissä. Momen vanhemman kasvoille levisi leveä hymy ja onnellinen tunne näkyi ja kuului kauas. Leila-opea olikin kovasti kaivattu takaisin ja nyt kun se tapahtui, niin ilolla ei ole rajoja. Oppilaatkin muistivat hänet hyvin huumorintajuiseksi naiseksi, joka ei pahastunut

opettajan tuolille laitettua pierupussia, vaan istui sen päälle oikein huolellisesti... kunnan töräykset saivat niin oppilaat, kuin opettajankin nauramaan! Ensimmäisellä luokalla on seitsemän oppilasta, joista kolme tulee Putkilahdesta.

Jyväskyläläinen opettaja Maija Kinnunen on tuttu jo viime vuodesta. Hän luotsaa tänä vuonna yhdysluokkaa, jossa ovat yhdessä 2. ja 3. luokka. Oppilaita luokalla on yhteensä 15 ja oman kylän lapsia on viisi. Herttaisen Maijan opissa oppilaat viihtyvät. Poikani mielestä on vain plussaa, että opettaja on myös hyvin kaunis!

4. luokkaa on opettanut jo useamman vuoden ajan sama opettaja, jyväskyläläinen Marika Kakkinen. Hän hoiti viime lukuvuonna koulunjohtajan tehtäviä vuoden 2010 alusta heinäkuun loppuun asti. Marika onkin useaan otteeseen saanut kuulla oppi-

lailtaan, että he eivät halua koskaan vaihtaa omaa opea mihinkään! Hyväksi ja jämptiksi havaittu opettaja on mahtava juttu! Luokalla on yhteensä 11 oppilasta, joista kaksi tulee Putkilahdesta.

5. ja 6. luokka ovat myös yhdysluokka. Oppilaita on yhteensä luokassa 18 ja kylämme lapsia heistä on seitsemän. Opettaja Tuomo Rantanen tulee myöskin Jyväskylästä. Tuomo onkin oppilaille tuttu viime lukuvuodesta, jolloin hän kävi usein sijaistamassa koulussamme. Reipas ja sympaattinen miesopettaja on mieluisa piristys naisvaltaisessa koulussa. Tasapaino pysyy ja tietenkin tulee eteen tilanteita, joissa erityisesti miesopettaja on paikallaan.

Tammijärven koulussa on siis tänä vuonna erittäin taitavaa ja osaavaa joukkoa! Meidän lapsillamme eivät asiat voisi paremmin ollakaan. On pienet luokat, mahtavat opettajat ja myös minä saan avustajan roolissa työskennellä jokaisella luokka-asteella! Jokainen lapsi huomataan ja huomoidaan. Haluankin toivottaa kaikille mukavaa ja rikkasta lukuvuotta! Toivottavasti me kaikki opimme jotain uutta ja ihmeellistäkin!

MARJO MERIVIRTA

TAMMIJÄRVEN KOULUN KOULUAVUSTAJA

MYYTÄVÄNÄ

Vanhoja
asuinrakennuksen
ikkunoita.

Tiedustelut:
Erkki Hakanen
p. 050 576 3656

LÄHETTÄJÄ:
PUTKILAHDEN KYLÄLEHTI
VESPUOLENTIE 1977 B1
41870 PUTKILAHTI, FINLAND

- kirjat
- paperit
- askartelu
- lahjatavarat

Päijänteen Kirja

Eija Kankainen

Isämatintie 1, 41800 Korpilahti
puh. 014 821760, 040 7740589

LM-SÄHKÖ

Korpilahdentie 808
19920 Pappinen
☎ 0400 476 559

- ▶ sähköasennukset
- ▶ teleasennukset
- ▶ sähkösuunnittelu

SÄHKÖ-HENKKA OY

Sähköurakointi ja
antenniasennukset

Kariharjuntie 9, 19650 Joutsa
Henkka: 0400 643 448

www.sahko-henkka.fi

ME PALVELEMME Aukioloaikamme:

ma - ke klo 9-15.45, to klo 9-16.30, pe 9-15.45

Tilit ja kortit 010 254 5101
Asunto- ja muut luotot 010 254 5102
Säästäminen ja sijoittaminen 010 254 5103

Notariaattiasiantuntija Reijo Säkkinen 010 254 5150
Myyntipäällikkö Sari Vesterinen 010 254 5155
Toimitusjohtaja Tuomas Kupsala 010 254 5160

Telefax 010 254 5170
Verkkopalvelut www.op.fi

Etua elämään. OP-Pohjolasta. KORPILAHDEN
Osuuspankki

HPN-Pelti

rakennuspeltityöt
ammattitaidolla

☎ 0500 615263

Postiosoite:
Honkalanmutka 2 B 3
41800 Korpilahti

*Referensikohde Putkilahdessa:
Koulupuiston uusi katto (2004)*

KORPILAHDEN APTEEKKI

p. (014) 821 775
Avoinna:
ma - pe 9 - 17
la 9 - 13

www.korpilahdenapteekki.fi

LUHANGAN SIVUAPTEEKKI

p. (014) 877 271
Avoinna:
ma - pe 9.30 - 16.00

Virran Puoti

Puoti avoinna
ma-to 9.30-17.00, pe 9.30-18.00,
la 10.00-15.00

TARMO
LÄHIKAUPIAS

päivittäistavarat
kahvio
benssiini 95E, polttoöljy
rauta ja maatalous
valokopio- ja nettipalvelu

WWW.VIRRANPUOTI.FI

PUHELIMET: 014-825 177

VIRRAN PUOTI, VESPUOLENTIE 1950 B, 41870 PUTKILAHTI